

Činnost praktických lékařů pro dospělé v roce 2008

Activity of general practitioners for adults in 2008

Souhrn

Primární péči o dospělou populaci zajišťovalo k 31. 12. 2008 v České republice 5 250 praktických lékařů pro dospělé (v přepočteném počtu na plné úvazky). Na 1 lékaře pro dospělé připadalo v republikovém průměru 1 626 registrovaných pacientů. Bylo provedeno 40,5 milionu ošetření-vyšetření, z toho preventivní prohlídky představovaly 5,2 %. Zajištění primární péči o dospělou populaci se dlouhodobě výrazně nemění, nepříznivě se však vyvíjí věkové složení praktických lékařů pro dospělé.

Summary

Primary care for adults in the Czech Republic as of 31. 12. 2008 was provided by 5 250 general practitioners for adults (in full time equivalent). Per 1 GP for adults there were on the average 1 626 registered patients. GPs for adults performed 40.5 examinations. Preventive examinations represent 5.2 % of the total number. Provision of primary care for adults does not change markedly in long terms, but the age structure of physicians evolves unfavourably.

Aktuální informace o činnosti praktických lékařů pro dospělé čerpá, pokud není uvedeno jinak, z údajů pravidelného ročního sběru dat v rámci Programu statistických zjišťování NZIS, konkrétně z ročního výkazu o činnosti zdravotnických zařízení pro obor praktický lékař pro dospělé. Tento výkaz vyplňuje každá ambulantní ordinace praktického lékaře pro dospělé, včetně ambulantních částí nemocnic, ve všech zdravotnických zařízeních bez ohledu na jejich zřizovatele. Návratnost výkazů činila ve sledovaném roce, stejně jako v roce předchozím, 94 %. Relativní ukazatele vztahující se k počtu lékařů, byly přepočteny na průměrné roční přepočtené počty lékařů (tj. 4 866) z ročního výkazu. Počet lékařů (v tabulce 1) byl převzat z Registru zdravotnických zařízení, věkové složení lékařů z Registru lékařů, zubních lékařů a farmaceutů.

K 31. 12. 2008 v České republice zajišťovalo primární péči o dospělou populaci, dle údajů Registru zdravotnických zařízení, celkem (včetně smluvních pracovníků) 5 250 praktických lékařů pro dospělé (v přepočteném počtu na plné úvazky).

I nadále dochází ke stárnutí praktických lékařů pro dospělé. Jejich věkové složení (podle údajů z Registru lékařů, zubních lékařů a farmaceutů k 31. 12. 2007) bylo následující:

do 34 let	3,7 %
35–44 let	14,7 %
45–54 let	41,6 %
55–64 let	28,9 %
65 let a více	11,1 %

U praktických lékařů pro dospělé bylo registrováno 7,9 milionu osob. Tento počet zhruba odpovídá dospělé populaci starší 18 let (osoby v dorostovém věku zůstávají zaregistrovány u praktických lékařů pro děti a dorost).

V průměru na 1 úvazek praktického lékaře pro dospělé připadalo 1 626 registrovaných pacientů. Nej hustší síť ordinací praktických lékařů pro dospělé (tj. nejnižší počet registrovaných pacientů na 1 úvazek lékaře) je dlouhodobě v Hl. m. Praze a Olomouckém kraji (méně než 1 500 registrovaných pacientů na 1 úvazek lékaře). Naopak nejvyšší počet registrovaných pacientů na 1 úvazek lékaře (více než 1 700) vykázaly kraje Středočeský, Karlovarský, Ústecký, Pardubický a Vysočina. Nejvyšší počet registrovaných pacientů na 1 lékaře ve Středočeském kraji pravděpodobně souvisí s tím, že část obyvatel tohoto kraje má svého praktického lékaře v Praze. Pokud spočítáme relaci za oba kraje dohromady, činí 1 603, což zhruba odpovídá celorepublikové hodnotě (1 626). Rozdíl mezi maximální a minimální krajskou hodnotou tohoto ukazatele činil 316 osob.

Praktičtí lékaři pro dospělé provedli v uplynulém roce celkem 40,458 milionu vyšetření-ošetření. Oproti předchozímu roku to představuje snížení o 6,3 milionu vyšetření (tj. o 13 %); lze předpokládat, že tento značný pokles souvisí se zavedením regulačních poplatků. V návštěvní službě bylo provedeno 2,7 % vyšetření, preventivní prohlídky dospělých představovaly v průměru 5,2 % z celkového počtu ošetření-vyšetření.

Na 1 registrovaného pacienta připadalo v průměru za rok 5,1 návštěv praktického lékaře (5,9 v roce 2007). Krajské hodnoty tohoto ukazatele se pohybovaly od 4,4 návštěv v Hl. m. Praha do 5,5 v krajích Jihomoravském a Zlínském.

Z registrovaných pacientů u praktických lékařů pro dospělé bylo dispenzarizováno (bez ohledu na to, zda je pro uvedenou diagnózu dispenzarizuje sám praktický lékař nebo lékař specialista) pro hypertenzní onemocnění 1,613 milionu pacientů, pro ischemické nemoci srdeční 797,3 tisíce, z toho pro infarkt myokardu 85,3 tisíce, a z důvodu cévních nemocí mozku 265,8 tisíce pacientů.

Pro nově zjištěná onemocnění bylo v roce 2008 zařazeno do dispenzarizace 122,5 tisíce pacientů z důvodu hypertenzní nemoci, 55,1 tisíce pro ischemickou chorobu srdeční a 27,3 tisíce pro cévní nemoci mozku.

Závěr:

Zajištění primární péče o dospělé pacienty je v České republice dlouhodobě bez výraznějších změn, počet registrovaných pacientů na 1 praktického lékaře pro dospělé se pohybuje kolem 1 600 pacientů. V roce 2008 došlo k poklesu počtu ošetření-vyšetření o 13 %, počet návštěv na 1 registrovaného pacienta se snížil z 5,9 v roce 2007 na 5,1. Tento pokles patrně souvisí se zavedením regulačních poplatků. Postupně „stárnoucí“ věková struktura praktických lékařů signalizuje problém pro budoucí zajištění primární péče. Ke konci roku 2007 tvořili praktičtí lékaři pro dospělé ve věku 55 a více let 40 %, z toho ve věku 65 let a více jich bylo 11 %.

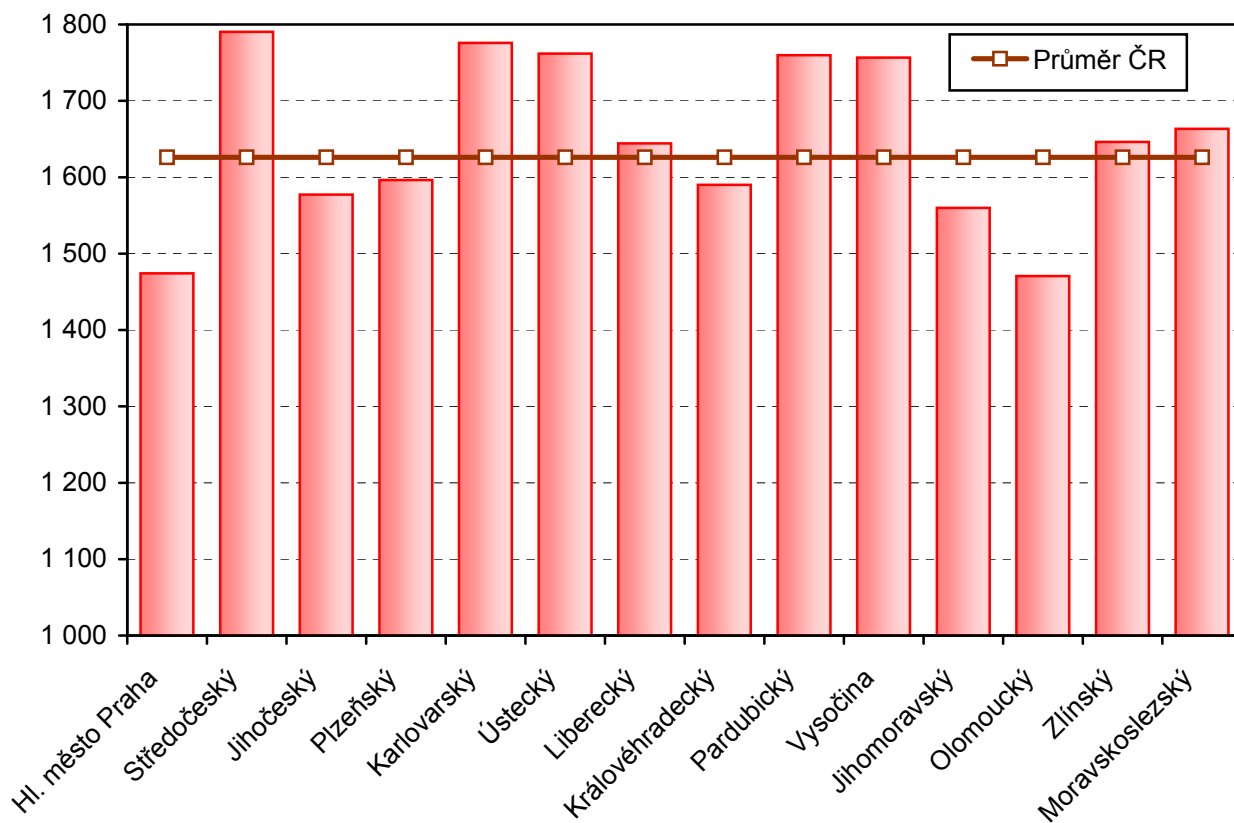
Vypracovala: Ing. Miloslava Chudobová

Tab. 1 Činnost praktických lékařů pro dospělé

Kraj / ČR	Lékaři (přepočtený počet) ¹⁾	Počet ošetření-vyšetření		Preventivní prohlídky v % z celkového počtu ošetření- vyšetření	Počet registrovaných pacientů na 1 lékaře
		na 1 lékaře	na 1 registr. pacienta		
Hl. město Praha	720,33	6 424,2	4,4	6,3	1 474
Středočeský	511,99	8 944,0	5,0	5,0	1 790
Jihočeský	333,43	8 498,6	5,4	4,9	1 577
Plzeňský	297,44	7 849,9	4,9	5,1	1 596
Karlovarský	139,52	8 540,6	4,8	4,6	1 776
Ústecký	401,53	9 348,8	5,3	5,4	1 762
Liberecký	212,68	8 747,9	5,3	5,0	1 644
Královéhradecký	288,52	8 480,2	5,3	4,4	1 590
Pardubický	221,76	9 223,2	5,2	4,7	1 760
Vysočina	229,72	8 856,2	5,0	5,1	1 757
Jihomoravský	615,60	8 609,0	5,5	4,5	1 560
Olomoucký	358,55	7 986,6	5,4	6,0	1 471
Zlínský	300,65	8 990,4	5,5	5,0	1 646
Moravskoslezský	617,93	8 283,7	5,0	5,5	1 663
ČR	5 249,65	8 313,7	5,1	5,2	1 626

¹⁾ Zdroj dat: Registr zdravotnických zařízení

**Počet registrovaných pacientů
na 1 praktického lékaře pro dospělé v roce 2008**

Tab. 2 Dispenzarizovaní pacienti evidovaní u praktického lékaře pro dospělé *)

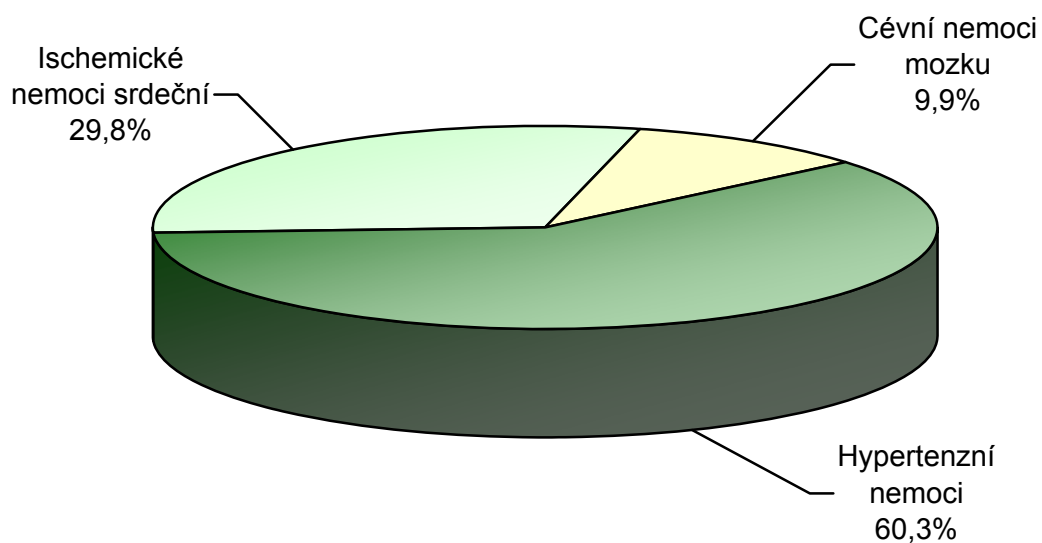
Území	Dispenzarizovaní pacienti na 1 000 registrovaných pacientů pro vybrané diagnózy			
	hypertenzní nemoci	ischemické nemoci srdeční		cévní nemoci mozku
		celkem	z toho infarkt myokardu	
	(I10–I15)	(I20–I25)	(I21–I22)	(I60–I69)
Hl. město Praha	202,9	109,8	9,5	41,8
Středočeský	203,6	102,8	11,6	31,1
Jihočeský	208,4	102,9	13,1	31,8
Plzeňský	202,8	88,0	10,2	28,4
Karlovarský	190,5	88,0	10,2	22,0
Ústecký	198,7	97,7	11,2	37,6
Liberecký	210,8	109,1	14,0	31,9
Královéhradecký	205,7	91,8	9,8	25,7
Pardubický	212,4	89,3	9,6	27,8
Vysočina	198,0	103,3	10,2	30,5
Jihomoravský	196,5	96,3	9,9	36,0
Olomoucký	199,6	92,2	9,2	32,2
Zlínský	209,4	111,2	10,2	39,5
Moravskoslezský	210,7	107,2	12,2	33,7
ČR	203,7	100,7	10,8	33,6

Tab. 3 Procento dispenzarizovaných pacientů pro nově zjištěná onemocnění z celkového počtu dispenzarizovaných *)

Území	Dispenzarizovaní pacienti pro nově zjištěná onemocnění v procentech z celkového počtu dispenzarizovaných			
	hypertenzní nemoci	ischemické nemoci srdeční		cévní nemoci mozku
		celkem	z toho infarkt myokardu	
	Hl. město Praha	8,3	7,0	16,7
Středočeský	7,7	7,7	17,0	10,2
Jihočeský	8,6	8,0	20,4	14,6
Plzeňský	7,7	7,6	18,4	10,3
Karlovarský	7,1	8,7	22,1	11,1
Ústecký	6,9	6,4	17,4	7,3
Liberecký	7,2	6,6	15,7	9,7
Královéhradecký	7,4	7,3	15,6	10,2
Pardubický	6,3	6,3	17,6	11,0
Vysočina	6,5	6,0	18,9	10,1
Jihomoravský	8,4	6,9	19,4	11,1
Olomoucký	7,1	6,2	19,3	10,1
Zlínský	7,3	6,1	21,5	11,3
Moravskoslezský	7,6	6,6	16,9	11,3
ČR	7,6	6,9	18,0	10,3

*) Uvedeni všichni pacienti z registrovaných pacientů u praktického lékaře pro dospělé, kteří jsou pro vybrané diagnózy dispenzarizováni, bez ohledu na to, zda je pro uvedenou diagnózu dispenzarizuje sám praktický lékař nebo jsou v dispenzarizaci odborného lékaře

Struktura dispenzarizovaných pro vybrané nemoci oběhové soustavy podle kartoték PL pro dospělé

Dispenzarizovaní pro vybrané nemoci oběhové soustavy na 1 000 registrovaných pacientů podle kartoték PL pro dospělé

